

Mart Meri kirjutab sellest, kuidas kultuuri-ministri usalduskarikas tühjaks sai.
Loe lk 2

Saa tutvavaks SDE Võrumaa piirkonnaga
Loe lk 4

Rahulikke pühi
ja hoolivamat uut aastat!

Sotsiaaldemokraat

www.sotsdem.ee • detsember 2013

Pilk tulevikku – sotside soovid ja eesmärgid eesootavaks 2014. aastaks

Sotsiaaldemokraat uuris silmapaistvatelt erakonnakaaslastelt, millised on nende ootused ja soovid või seatud eesmärgid peagi saabuvaks 2014. aastaks.

Sven Mikser, SDE esimees

Uusaastasooovid ongi sellepärast uusaastasooovid, et nad ei pea olema lihtsad ja loogilised. Mina ootan uuel aastalt seda, et päevad kestaksid kakskümmend viis tundi, siis võtaksin tööpäeva lõpus viisteist lisaminutit, et üles jäänud hädavajalikud asjad ära teha, ja hommikul nelikümmend viis minutit täiendavat uneaega.

Realistlikumal toonil loodan, et tuleb ilus kevad ja soe suvi. Siis on mõnusam eurokampaaniat teha ja pärast saame kõik pisut patareisid laadida, enne kui Riigikogu valimiste tralll täiega käima läheb.

Oma elu ja perega seoses on igasuguseid väikseid soove ja lootusi. Näiteks lasteaiakoht väiksemale tütrele.

Mõnusat pühadeaega ja ilusat uut kõigile sotsiaaldemokraatidele ja kaasamõtlejatele!

Indrek Saar, SDE peasekretär

Et edu ei uinutaks ja ebaõnnest õpitaks. Nii erakonnana üldisemalt kui vastloodud kohalikes koalitsioonides.

Ja et inimesed oleksid ikka ilusad ja head!

Inara Luigas, Riigikogu liige

Olen eelmise aasta algusest rännanud mööda poliitilisi luiteid, millel puudus tugev sisu, koostöö ja siht. Minu töös olid mulle toeks paljud head inimesed, kuid mingi sisemine kindlus ja eesmärgid jäid kättesaamatuks. Peale seda, kui otustasin astuda sotsiaaldemokraatide ridadesse, tekkis taas tunne, et maa, mis on mu jalge all, kannab mind. See tunne oli hea. Koos sellise tundega sain tagasi arusaama, et kohustused, mida pean realiseerima, teenides Eesti inimesi, on suured. Ma pole kunagi kartnud tööd teha. Tean, et Sotsiaaldemokraatlik Erakond panustab oma poliitilise tööga eeskätt just inimestesse, lastes-

se ja peredesse. Annan endast parima, et igal perel oleks tulevikus kergem eluga toime tulla, et lapsevanematel oleks tööd ja leiba ning iga lapse silm säraks!

Soovin kõigile kauneid jõule ja aastavahetust!

Jarno Laur, Tartu abilinnapea

Opositsioonijõuna on meil kohustus olla kriitiline, kuid ärme unusta tunnustada seda, mis Eestis hästi on. Meie poliitika kujundajaks olgu ikka külm pea ja soe süda, mitte vastupidi. Koos avatud meele ning uuenduslikkusega saame siis pakkuda Eestile hooliva alternatiivi.

Soovin kõigile sotsiaaldemokraatidele õnne ja kordaminekuid uuel aastal ning oskust märgata igas päevas päikest!

Elis Tootsman, Noorte Sotsiaaldemokraatide president

Numeroloogias sümboliseerib number neli aastaarvu lõpus töökust ja materiaalselt kindlustunnet. Ning loomulikult kogemusi, mis saadakse läbi rügamise ja loobumiste hinnaga. Minu uue aasta eesmärk on sestap ka õige lihtne – näha palju, kogeda veel rohkem ning tunda rõõmu igast momendist. Ning seda loodetavasti väheste loobumistest arvelt.

Anne Aleksejev, SDE tegevjuht

Edukas valimistulemus maakondades annab julgust minna uuele aastale vastu enesekindlalt. Tegevjuhina soovin, et meie kohalikud eestvedajad võtavad Euroopa Parlamendi valimisi sama tõsiselt, kui kohalike valimisi.

Isiklikus plaanis soovin, et Rail Balticu uus raudteekoridor sõidaks marsruudil Tal-

linn-Tartu-Antsla, sest nii saaks oma pere ja sõpradega rohkem koos olla.

Jaak Allik, Riigikogu liige

Mulle kui SDE Narva osakonna juhile olid lõppeval aasta kõige meeldejävvamaks muidugi kohalike omavalitsuste valimised, mis kasvatasid meie erakonna poolt hääletanute ning ka volikogude liikmete arvu üle Eesti kahekordseks ja Narvas koguni kuuekordseks. See võimaldas meil luua Narva linnavolikogus tugeva 11-liikmelise opositsiooni. Täna on sotsiaaldemokraadid esindatud kõigi Eesti maakonnalinnade volikogudes ning kaheksas neist oleme valitsuskoalitsioonis. Hea meel on ka selle üle, et minu kodulinnas Viljandis valiti mind linnavolikogu liikmeks ning sotsiaaldemokraadid omavad Viljandis nüüd võimalust oma valimislubadused ellu viia. Ootan uuel aastalt seda, et veelgi enam eestimaalasi ning eriti meie venekeelseid kaasmaalasi jõuaksid veendumusele, et just sotsiaaldemokraate toetades on võimalik saavutada oluline pööre Eesti majandus-, sotsiaal- ja hariduspoliitikas. Eesmärgiks peame seadma kaks kohta europarlamenti valimistel. See eeldab üksmeelt esindusliku valimisnimekirja koostamisel ja selle heaks töötamisel.

Jevgenia Kirilova, Noorte Sotsiaaldemokraatide vene klubi esimees

Juba õige pea saab 2013. aasta ajalooks ning me astume aastasse 2014, mille sümboliks on tark, õilis ja töökas koduloom – hobune. Loodan, et need hobuse omadused kajastuksid meie elus niiviisi, et igapäev on töökoht, vaeste inimeste ja pere arv väheneb, aina vähem lapsi on sunnitud need völpühad vastu võtma lastekodudes. Kõige tähtsam aga, et uus aasta tooks õnne ja tervist igale inimesele meie väikeses, kuid armsas ja hubases riigis. Häid pühi kõigile!

Jätkub lk 3

Eiki Nestor,
SDE fraktsiooni esimees

Avatult ja avara pilguga edasi!

Õed ja vennad! Mis mulle sellest mööduvast aastast meelde jääb, on tõsiasi, et mitmed aastaid kestnud, kuid kuidagi varjus olnud erisused Eesti erakondade vahel on tõusmas tähtsaks jutuaineks. Pole ma ka liig sinisilmne uskuma, et nood juba kõigi valijate hingekeeli ja eelistusi puudutaks. Aga ükskord pidi see aeg saabuma, kus avalik huvi ei räägi mitte üksnes sellest, mida tehakse, vaid ka sellest, kuidas ja miks tehakse. Kui need kaks viimast pole avalikule arvamusel olulised, siis võivadki parteid omavahelises kempluses määrida valijale kaela ükskõik mida.

Sotsiaaldemokraadid on KÕIK (eranditult) need aastad võidelnud avatud poliitika tegemise eest. Seda kindlas teadmises, et tagatubade ja kinniste klubide poliitika aeg on lootusetult möödas. Valijad on sama informeeritud kui poliitilised otsustajad. Neid oleks ebaõiglane ja rumal jätta ilma võimalusest lüüa kaasa riigielu muutmisel väljaspool valimisi. Ansipi, Langi ja Ligi üleolev suhtumine ei ole mingi valitsemisvõimuse tunnus, vaid põhimõteline arusaam, et „need teised“ räägivadki siis, kui uuesti valima tulevad. Vahepeal olgu rahul sellega, mida valisid.

Kui isegi täna loetakse tööturuameti ja töötukassa huvide iga-ti mõistlikku ühendamist suureks, et mitte öelda kolossaalseks, järeleandmiseks sotsiaaldemokraatidele, siis millest me räägime!

Isegi see osa ühiskonnast, kes poliitilise loogika järgi peaks toetama parempoolset maailmavaadet, ei ole rahul, sest nendega ei suhelda. Nad on valitsejate jaoks huvigrupid ja mitte partnerid ning neile võib ültal alla vaadata. Nendes aastatepikustes vaidlustes avatuma poliitika poole on reformierakonna täieliku eituse positsiooni kõige ustavam liitlane olnud kesk-

Sotsiaaldemokraadid on KÕIK (eranditult) need aastad võidelnud avatud poliitika tegemise eest.

IRL-i isamaaline tiib on meid vargsi toetanud, ja respublika pool jälle pigem vastu olnud. Ja kui kümneid aastaid pole „kinnise“ ja „avatud“ poliitika debatt vähimatki huvi äratanud, siis nüüd on see juba teema ka avalikus ruumis, kus vabakonnad õigusega küsivad – miks meid ei kaasata? Näitena kas või see, et Lang oma lahkumiskõnes poetas mõtte, et loomeliidud on muutunud ametiühinguks. Tema mõttes seda solvanguna, mina komplimentidina.

Sama oluline, kui demokraatia, on ka vaidlus sotsiaalpoliitika teemal. Ka see vaidlus on muutumas valijatele selgemaks. Täna see võimuliitlaste jaoks on see abivajajate aitamine. Tõsi, ka see on osa sotsiaalpoliitikast. Selle poliitika mõte on aga hoopis laiem, sest sotsiaalkulutused on tulevikupoliitika selle nimel, et ühiskond sidusalt toimiks ja areneks. Nii ei ole töötuskindlustus mitte kulu, vaid investeering, et tööjõudu tööturul hoida ja selle turu nõudmisteks uuesti ette valmistada.

Kuna parempoolsed niivõrd avarat arusaamist ei oma, lõigati tööturureformi tagatiste pool maha ning sotsiaaldemokraadid lahkusid valitsusest. Tulemus on täna käes, isegi imeväikese majanduskasvu juures on töötajaid raske leida. Lubatagu küsida – aga mida need inimesed pidid siis tegema, kes masu ajal töötajaid? Kes käib nüüd laevaga kaugel maal ametis, kes leidis muu võimaluse tänasest sotsiaalkorraldusest piskut võtta. Nii ei ole ka krokodillipisaratel teemal, et palgad tõusevad kiiremini kui töö tootlikus, muud alget, kui piiratud parempoolitsev arusaam sotsiaalpoliitikast.

Nii et oleme õige teel, ja edu meile!

Sotsiaaldemokraat: Tiraaz: 7000 / Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond / Address: Ahtri 10A, Tallinn 10151Telefon: 611 6040 / Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Rein Langi usalduskarikas sai tühjaks

Mart Meri
Riigikogu liige

Mingil hetkel saab karikas tühjaks ja tuleb koju minna. Meie, allkirjutanute, arvates sai kultuuriministri usalduskarikas tühjaks siis, kui selgus tema vassimiste ulatus Sirbi juhtumiga seoses. See selgus ei saanud meile mitte unenäona, mitte PBK või TTV kaudu, vaid Eesti Päevalehe, Postimehe ja Rahvusringhäälingu hea töö tulemusena.

Ja me ei lugenud mitte pealkirju, vaid ikka tekstide sisu, kõrvutasime erinevate osapoolte ütlusi, jälgisime näoilmeid ja kehakeelt ning veendusime, et minister Lang on oma usalduskarika lausa lapiga kuivaks pühkinud.

Nõrgestades õigusriiki

Aga veelgi olulisem on, et ta riivas oma mahhinatsioonidega väga paljude tublide inimeste õiglustunnet. Ta kahandas kriitilise piirini justkui läbipaistvate, justkui avalikkuses kokkulepitud reeglite järgi toimima pidanud otsustusprotsesside usaldusväärsust. Teisiti öeldes, nõrgendas õigusriigi alustalasid.

Aga mõru on see, kui iga vähegi olulisema toimingu, vähegi mõjukama otsustusprotsessi juures peab kahtlustama mingit parteilist varjude mängu.

See ei ole mitte mingi riivaalitseva erakonna kiusajutt. Eile avaldas ministriile umbusaldust 17 Eesti loomeliitu, lisaks Eesti Kultuurikoda, mis mitte ammu tagasi oli ministriile samuti heaks mõtte-sparingu kaaslaseks. Nüüd on minister jäänud üksi oma tühja karikaga. Kes seda täitma tuleb? Ei tea. Mida minister hakkab tegema kõledaks jäänud majas Suur-Karja tänaval? Võib-olla videomänge mängima?

Minister räägib põlvkondade konfliktist. Meie räägime ministri vassimisest, õigusriigile sobimatust käitumisest. Põlvkondade konflikt on siinsel juhul tühi jutt, suitsukate, tähelepanu kõrvale juhtimine.

Samuti nagu jutt stagnatsiooni põlastamisest, juhul kui peale Sirbi äraväänamist ei õnnestukski ministril hakata tuuseldama muid kultuuriajakirju. Mida siis öieti – kas Loomingut, Loomingu Raamatukogu, Vikerkaart, Keelt ja Kirjandust, Teater. Muusika ja Kino, ajakirja Muusika? Kes räägib vastuseisust uuendustele? Iga loomupärane uuendus, iga eaka kollektiivi noorendamine, mitmekesisuse soodustamine tugevdab ühiskonna sidusust, aga salatsev ja proletkultlik valitsemine nõrgendab seda. 8. novembri koosolek ministri kabinetis on selle ehe näide.

Kadunud reaalsustaju

Mul on raske mõista, mille nimel kogenud poliitik Rein Lang selle segaduse kokku heegeldas. Arvatavasti on pigmist reaalsustaju kadumisega. Mul on sellest kahju, aga mis teha, nüüd on piir ees.

Ma ei usu, et reaalsustaju ainuüksi Reinul kaotsi läks. Võib-olla on tal olnud halvad sõbrad või halvad soovitajad, mina ei ole und näinud ja seetõttu mul tema erakonnakaaslaste nimesid välja öelda pole. Polegi enam vaja, sest mitte unes, vaid reaalselt on nad olemas.

Aga mõru on see, kui iga vähegi olulisema toimingu, vähegi mõjukama otsustusprotsessi juures peab kahtlustama mingit parteilist varjude mängu. Et justkui näib selge allikaveena, aga tegelikult on partei-

line puupiiritus – hoia eemale, mine lausa Eestist minema!

Olen minagi erakonna liige, aga ma ei taha lasta Eestit vajuda sellisesse varjude-riiki, kus on raske aru saada, mis on näilisus ja mis tõelisus. Milleks Reinule kõike seda vaja oli, ei tea, aga tegu on tehtud, nüüd tuleb vastutada! ●

Mart Meri kõne, mille ta pidas SDE fraktsiooni nimel enne Riigikogus toimunud umbusaldushääletust 21. novembril.

Ühe ministri langemine

13.11. Avalikkus sai teada, et Kaur Kender on nimetatud kultuurilehe Sirp peatoimetaja kohusetäitjaks ja mitu Sirbi toimetajat on lehest koondatud.

14.11. Kultuuriminister Rein Lang ütles Delfile, et miks peab tema juhtunut kommenteerima. „Kultuuriminister ei tegele sellega, mis toimub Sirbis,“ oli Langi sõnum.

18.11. Sotsiaaldemokraadid teatasid, et Rein Lang kannab Sirbis toimuva eest täielikku vastutust ning esitasid kultuuriministrile vastavasisulise arupärimise.

Lang tunnistas Eesti Päevalehele esimest korda, et enne, kui muudatustega pihta hakati, kohtus ta Sirbi küsimuses nii Kenderi kui sihtasutuse Kultuurileht juhatase esimehe Toomas Väljatagaga.

20.11 SDE fraktsioon tegi Reformierakonnale üleskutse kutsuda Rein Lang tagasi kultuuriministri ametikohalt.

Ettepaneku panna ministriamet maha tegid Langile ka loomeliitude esindajad, kel oli samal päeval kultuuriministriga kohtumine.

21.11. 40 riigikogu liiget algatasid riigikogus avalduse avalduse minister Rein Langi umbusaldamiseks. Sotsiaaldemokraadid ja keskerakonna saadikud olid sunnitud valima umbusaldushääletuse, kuna Lang keeldus juhtunu eest vastutust võtmast ega astunud ise tagasi.

Vajaliku 51 asemel hääletas Langi tagandamise poolt 38 riigikogu liiget. Umbusaldamise vastu ei hääletanud aga ükski saadik, mis näitas, et sisuliselt oli Lang kaotanud ka koalitsiooni toetuse.

Lang teatas ETV otsesaates Kahekõne, et astub ise tagasi.

25.11. Kaur Kender teatas, et astub Sirbi peatoimetaja kohusetäitja postilt tagasi.

2.12 Rein Lang esines riigikogu ees poliitilise avaldusega, kus ta teatas ametlikult ministrikohast loobumisest. Oma tagasiastumiskõnes ründas Lang ajakirjandust ja sotsiaaldemokraate.

4.12 uus kultuuriminister Urve Tiidus andis riigikogu ees ametivande. Jaak Allik õnnitles nii värsket ministrit kui Reformierakonda hea valiku puhul ning lubas ministriks SDE fraktsiooni poolt vähemalt sada päeva töörahu.

Jaan Kaplinski, kirjanik

Ma olen tüdinud läti- ja leedukeelsetest kirjadest meie kaupade ja arstirohtude etikettidel ja õpetustes. Minu meelest ei ole Eestis ametlikuks keeleks ei läti ega leedu keel. Minu uusaastasoo on, et meil müüdavate asjade juures oleks eesti- ja venekeelsed etiketid, ja kui vaja, siis õpetused. Eriti ravimite juures oleks vene keel väga oluline.

Vadim Belobrovtsjev,
Tallinna linnavolikogu liige

Kui läinud poliitiline aasta jääb meile meelde eelkõige kohalike valimistega, siis 2014. aasta on selles mõttes veidi rahulikum. Ees ootab meid huvitav ning korralikku väljakutset pakkuv europarlamenti valimiskampaania, mis annab kindlasti mõtteainet 2015. aasta Riigikogu valimiste kontekstis. Soovin edu kõigile sotsidele nii poliitilisel rindel kui ka isiklikus elus!

Marju Toom, sotsiaaldemokraat aastast 1989

Mu kallid kaasteelised!
Tervitan teid kõiki tõise ja eduka 2013. aasta lõpul Gustav Suitsu sõnadega:
Elu tuli, Gustav Suits 1905

Elu tuli helgib kui sinitaeva päikene.
Elu tuli sähvab kui pilvedest äikene:
Sätendab välkudes hämaras ööski.
Valgustab mõtetes, tulistab tööski –
Ja kaduvikusse kustub.

/---/
Elu tuli loidab ja sähvab ja lööb,
Elu tuli inimeste südameid sööb.
Elu tuli põleb ja elu tuli kustub,
Ja tule asegi viimati mustub –
Jääb järele peotäis tuhka.

Püha on elu tule tuha ase,
Elu tuli punane püham on ise!

Hoiame siis seda püha ja puhast tuld! Elu tuld!
Kolmekuningapäev on mul kirjutatud suure tähega, sest tänaseks on sellest päevast saanud Tallinna sotsiaaldemokraatide tähtpäev, kus räägime nii eelmise aasta kui ka tulevase aasta tegemistest ning istume koos ühises pidulauas. Oleme seda teinud kõik need aastad.

Soovitan astuda läbi Okupatsioonide muuseumist, kus on üleval Prantsusmaa rahvuskangelase Boris Vildé elust jutustav näitus. Vildé oli tulihingeline sotsiaaldemokraat.

Heli Kirt,
SDE fraktsiooni nõunik-sekretariaadjuhataja

Soovin, et talv oleks külmem ja lund rohkem. Suvi soe ja parajalt oleks vihma. Kevadel läheks ruttu roheliseks ja sügisel oleks palju, palju värve.
Et poiste pärast ei peaks kooli minema ja et ma vanaemaks veel ei saaks.

Igor Kopõtin,
Lasnamäe Gümnaasiumi õppealajuhataja

Möödunud aasta tõi Sotsiaaldemokraatlikule Erakonnale tõsiseid katsumusi kohalike omavalitsuste valimistel, millel me küll edukalt vastu pidasime. Võidu saavutamine tulevastel Riigikogu valimistel nõuab meilt kõigilt veelgi suuremat vastupidavust ja sisemist konsolideerumist. Vaatamata sellele, et parlamendivalimised leiavad aset 2015. aastal, peame me juba praegu valmistuma eesmärgi saavutamiseks – saada enamusparteiks sotsiaalse õigluse kehtestamiseks meie armsas Eestis.

Meid ootab ees aktiivse ja pingelise töö aasta ja Euroopa Parlamendi valimised. Järgmisel aastal peame suurendama poliitilist võimet ja võtma juurde poliitilist kaalu edasiliikumise nimel. Soovin kõigile erakonnakaaslastele tegusat uut aastat, jõudu ja jaksu!

Algus lk 1

Sotsiaaldemokraat uuris silmapaistvatelt erakonna-kaaslastelt, millised on nende ootused ja soovid või seatud eesmärgid peagi saabuvaks 2014. aastaks.

Vabadussõda, August Rei ja soomlased

Tänavu 28. novembril möödus 95 aastat Vabadussõja algusest. Vabadussõja kriitilistel hetkedel oli Eesti kaitsmisel ja punaarmee rünnaku pidurdamisel väga suur abi sadadest Soome vabatahtlikest. Soome abi kindlustas aga sel kriitilisel hetkel toona ministriametit pidanud Eesti sotsiaaldemokraatide üks liidreid **August Rei** (pildil).

Kui Saksa okupatsioon 1918. aasta novembris kokku varises, kutsus Konstantin Päts Rei oma valitsusse töö- ja hoolekandeministriks. Peagi algas aga ka tema töö Eesti välissaadikuna: 1918. ja 1919. aasta vahetusel läkitati ta Soome, et hankida sealsete sotsialistide toetust Vabadussõjas olevale Eestile.

August Rei missioon oli väga edukas. Ta esines detsembril lõpus Helsingis Soome sotsiaaldemokraatide kongressil ja kirjeldas olukorda Eestis. Järgmistel päevadel avaldas ligi 10 000 Soome meest valmisolekut oma vennasrahvale appi minna. Varsti selgus, et nii suurt abiväge Eesti siiski ei vaja. Soome üksused jõudsid Vabadussõja rindele jaanuaris 1919, olles oma vaprusena suureks ergutuseks väsinud Eesti sõduritele.

Rei enda poliitiline karjäär sai aga õige pea ajutise tagasilöögi. Ta pidi ministrikoht Soome kodusõda puudutava artikli avaldamise tõttu tagasi astuma, sest artiklit loeti tendentslikuks. Nimelt julges Rei oma kirjatükis punase terrori kõrval rääkida ka valgete toimepandud kuritegudest.

Juba 1919. aasta aprillis viis aga Rei Eesti sotsiaaldemokraadi Asutava Kogu valimistel ülekaaluka võiduni. Asutav Kogu võitis Rei juhtimisel vastu radikaalse maareformiseaduse ja Eesti esimese põhiseaduse.

Jaak Juske

VÕRUMAA

Sotsiaaldemokraat tutvustab igas lehes ühte SDE piirkonda. Tähestikust lähtudes toob seekordne number lugejateni viimase, **Võrumaa** piirkonna tegemised ja plaanid. Nii olemegi kogu Eestile tiiru peale teinud. Järgmisel leheküljel olev intervjuu tutvustab ühte tragi naist.

Võrumaal on tähtsaks märksõnaks koostöö

Juba rohkem kui kümmekond aastat tagasi on Võrumaa piirkonna liikmed usaldanud enda juhtimise Riigikogu liikme **Kalvi Kõva** kätte. Nii ei mäleta ka Kalvi ise, kui kaua ta täpselt selles ametis olnud on. Pakub, et terve igaviku.

Mis selle aja jooksul piirkonna elus muutunud on?

Selle pika perioodi jooksul on meil palju muutunud. Meiega on liitunud aktiivseid inimesi, kes oma kodukohta arendavad. Need inimesed osalevad aktiivselt ka teiste ühenduste tegevustes ning teevad koostööd maakonnaüle-selt.

Millised on sinu eesmärgid piirkonna esimehena?

Meil on ikka nii, et kohaliku asja ajavad kohalikud inimesed. Mina olen neile toeks ning annan vajadusel nõu - olen alati telefonikõne kaugusel. Minu peamiseks märksõnaks on koostöö, sest nõnda saame kohaliku rahva jaoks kõige rohkem kasulikke asju ära teha.

Kuidas toimub Võrumaa piirkonna töö?

Meil toimetavad inimesed kohtade peal ning teevad seda üsna hästi. Kui on tarvis teha ülemaakondlikke otsuseid, siis oleme seda piirkonna juhatuses arutanud. Meie inimesed on aktiivsed mitmel pool, saavad kokku ka teistel üritustel.

Kuidas täitsid Võrumaa sotside eesmärgid kohalikel valimistel ja mis edasi?

Eks igaüks kohapeal oskab paremini hinnata, kuidas meil läks, sest kõik seadsid endile ise eesmärgid. Meile oli oluline Võru linn, kus Anti Allase eestvedamisel saime väga hea tulemuse ning ka võimule. Igas omavalitsuses otsustasid sotsid ise, kas nad kandideerivad erakonna nimekirjaga või valimisliidus. Igal juhul olid kohalikud valimised edukad ning vallajuhtimises räägime kaasa Haanja, Lasva, Meremäe, Misso, Rõuge, Sõmerpalu ja Võru valdas ning Võru linnas. Meil on esindajad ka Urvaste vallavolikogus.

Me oleme omavalitsustes ikka teinud koostööd ning majandanud võimalikult arukalt ning teeme seda ka edaspidi.

Kas lähiajal on tulemas ka mõni suurem piirkonna üritus?

Tulemas on Kagu-Eesti uusaastapidu. Oleme seda korraldanud rotatsiooni korras Põlvamaa ja Valgamaa piirkonnaga. Sel korral võrustavad meid Valgamaa sotsid ning pidu toimub 4. jaanuaril.

Kogu piirkond saab meil kokku tuleva aasta veebruari alguses, kui toimub piirkonna üldkogu. Üheskoos peame nõu Euroopa Parlamendi valimiste teemal.

Kuidas kohalikud sotsid saavad piirkonna töös kaasa lüüa?

Muhedad Võrumaa mehed. Võru linnaape Anti Allas (vasakul) ja piirkonna esimees Kalvi Kõva.

Meil saab igaüks tegevustes kaasa lüüa ning oma ettepanekuid arutamiseks esitada. Meil on palju tublisid liikmeid, kes kandideerisid valimistel ning neid, kes aitasid meie kandidaate.

Nendel valimistel oli meie valimisnimekirjades kandideerimas palju ka neid inimesi, kes ei ole erakonna liikmed, aga on oma meelsuselt meiega.

Väike erinevus võrreldes teiste piirkondadega seisneb selles, et meie koosolekud toimuvad valdavalt võru keeles ning kirjakeelt kasutame harva.

Milli poolest erineb Võrumaa teistest piirkondadest?

Raske on välja tuua, kuidas me teistest erineme. Kõikides piirkondades on aktiivsed inimesed, kes oma valla või linna asja ajavad ning teistega koostööd teevad.

Võrumaa piirkond

Liikmeid: 259

Osakondi: Lasva, Mõniste, Rõuge, Urvaste, Võru linn ja Võru vald

Sotsid Võrumaa omavalitsustes: Haanja vald, Lasva vald, Meremäe vald, Misso vald, Rõuge vald, Sõmerpalu vald, Urvaste vald, Võru vald, Võru linn,

Esindus Riigikogus: Kalvi Kõva
Esindus Euroopa Parlamendis: Ivari Padar

Väike erinevus võrreldes teiste piirkondadega seisneb selles, et meie koosolekud toimuvad valdavalt võru keeles ning kirjakeelt kasutame harva. Sotside ainuke eurosaadik Ivari Padar on Võrumaa piirkonna liige.

Millised on suurimad mured Võrumaal ja kuidas kohalikud sotsid nendega toime plaanivad tulla?

Eks meil ole sarnased mured nagu teisteski maakondades. Meie inimestel napib ka töökohti ning paljud käi-

vad välismaal tööl. Omalt poolt teeme kõik selleks, et töökohad säiliksid ning, et neid ka juurde loodaks. Me peame ettevõtlus- ja elukeskkonda veel paremaks muutma, et meie inimestel oleks tööd ning head eluvõimalused, eriti laste kasvatamiseks.

Millised on suurimad sotside eestvedamisel läbiviidud algatused Võrumaal?

Ei saa öelda, et mõne asja olemine oleks üksinda teinud. Kõik meie ettevõtmised on tehtud teistega koostöös ning eelnevalt kohalike inimestega läbi arutatud.

Näiteks oleme viimase aasta jooksul kahel korral kokku kutsunud Võrumaa ettevõtjad. Saanud neilt kasulikke soovitusi ja nõu ning viinud nende ettepanekud ka Riigikokku.

Kas sotside toetajaskonnal on Võrumaal kasvuruumi?

Meid toetavad paljud Võrumaa inimesed ning me täname neid selle eest. Üsun, et meie toetajaskond saab veel suurened. ●

SDE

Kerli Kõiv: noorsootöö haarab endasse ja on minuga kõikjal

Valimistel juba viiendat korda kandideerinud Kerli Kõiv on olnud Rõuge vallavolikogu liige alates 1999. aastast. Tema ükski päev ei möödu aga noorsootööst, mis on eluviis, mitte pelgalt amet.

Kerli missioon on hoida Rõuge valla noorte ümber toimuv noortekeskne ja loovust soodustav. Seda teeb ta valla noorsootöösüsteemide tööd ja noorsootöö suunda koordineerides ning õeldes sõna sekka Võrumaa noorsootöö korraldusel läbi Võru maakonna noorsootöö nõukoja. Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse juhatuse liikmena on ta terve Eesti noorsootöö maastiku kujundaja.

"Minu ülesanne on kujundada noorte ümber olev maailm selliseks, et noortel oleks võimalus ühiskonnas kaasa lüüa ja sõna võtta. Samuti olen vastutav selle eest, et tänane noor oleks homse otsustajana laia silmaringiga, meie riigile olulisi väärtusi kande ja ettevõtlik," lisab Kerli.

Kerlit puudutab väga see, kui noored noorsootöö toel leiavad endi tugevused ja koha ühiskonnas. "Mind rõõmustab kui näen noorte arengut, tagasipöördumist neid toetanud kogukonna poole ja sädet ning soovi samasse kogukonda panustada," kirjeldab Kerli, mis talle jõudu annab.

Kerli sõnul on noorsootöö eluviis, mis haarab teda endasse ja on temaga kõikjal. Ta usub, et seda tööd saabki hästi teha nii, kui see on sinuga kõikjal – noortekeskuses töölaual taga, väljasõidul, kogukonnas noort kohates ja temaga juttu ajades. Facebookis noorte tegevusi märgates, noorele uurimustöö juhendajaks olles ja ka oma lastega ühiselt toimetades.

Noorsootöö on õpetamine

Juba väiksena tahtis Kerli saada õpetajaks ning leiab, et see soov on täitunud, sest noorsootöötaja ongi õpetaja, kes õpetab ühiskonnaga kohanema, leidma sidet koolis õpitu ja maailma vahel.

Kerlit on tema elus inspireerinud kaasteelised. Nii kunagi vallavanemana Rõuges töötanud Kalvi Kõva, kaastöötajad noortekeskuses, noored tema ümber ja muidugi tema vend Karel. "Kareil on iga päev mõni uus mõte

peas liikumas, millest tekib endalgi mitu uut ideed. Meist igaühe kõrval elab palju põnevaid inimesi, kellel on midagi huvitavat maailmale anda. Tuleb olla hea kuulaja ja märkaja ning energia uuteks tegudeks üles korjata," leiab Kerli.

Korralikku laisklejat Kerlist ei saa. Ta küll väidab, et tema unistuste püha-päevahommik oleks see, kui ta saab rahulikult "Tähelaeva" vaadata, kohvi juua ja uue päevaga kohaneda, milleks tal peaaegu kunagi aega pole. Samas tunnistab isegi, et kui tal neid tähelaeva-hommikuid rohkem oleks, siis hakkaks ta ikkagi midagi korraldama, et leida uusi tegevusi selle unistuste hommiku asemele.

Kui riik ise hakkab uskuma elu võimalikkusse maal, siis on ka rahval seda kergem teha, ning muutused paremuse poole kiirelt tulemas.

Kunst ja reisimine

Aja mahavõtmiseks on aga peale telekavaatamise veel võimalusi, näiteks lugemine. "Igal eluperioodil on olnud mõni kirjanik, kes mind enim köitnud on – nooremana Edgar Allan Poe oma õudusjuttudega, viimasel ajal Khaled Hossein, kelle lood panevad mõtlema maailmas toimuva üle," toob Kerli näiteid.

Samas lisab naine, et tema hobi peaks olema kunst. "Ma olen sellega tegelenud ja mul on ka kunstitarbed kodus tähelepanu ootamas." Tegelikult leiab ta kunstiga tegelemiseks aega harva ning peab oma põhiliseks hobiks hoopis reisimist.

"Reisipisiku sain juba vanavanemate, kes reisidele kaasa võtsid. Olid need siis autoreisid Musta mere äär-

Pere koos – Jaanus, Markus, Kerli ja Marten.

de või nädalalõpud Saulkrastis Läänemere kaldal," loetleb Kerli.

Ta usub, et suhtumine reisimisse ja elamustesse, mida teel olles saab, on mõjutanud ka tema täiskasvanu elu. Kerli peab oluliseks iga emotsiooni ja kogemust, mis reisisil saadud ning tema jaoks on oluline reisida koos perega.

"Reis on ühine kogemus ja ühine kasvamine. Ükski aasta ei möödu meil reisimata," ütleb Kerli. Ta ja lisab, et otsib alati võimalikult odavaid lennuhindasid, et lükata ümber väiteid nagu reisimine oleks vaid jõukatele.

Armastus kodukandi vastu

"Hindan armastust kodukandi vastu. See on nii imeline, kui kuuled kõiki rääkimas, kui hea on Rõuge vallas ja

CV

Nimi: Kerli Kõiv, 41

Haridus: Kõrgharidus, Tartu Ülikool, Sotsiaalteaduskond

Töö: Rõuge valla noorsootöö spetsialist

Pere: Keskmine Eesti pere, kus vanemad kasvatavad kahte last, pois- se vanuses 6 ja 13

Hobid: reisimine

Viimase aja lemmiktsitaat:

Muutused ei tule, kui me ootame kedagi teist või mõnda muud aega. Meie olemegi need, keda me oodanud oleme. Meie oleme see muutus, mida otsime.

B. Obama

kuidas inimesed tulevad siia elama ja ütlevad, et siin on imeline. Siin on hoolivust, võimalusi ja avatust, kui inimene ainult ise soovib seda enda juurde lasta," iseloomustab Kerli oma kodukohta.

Siiski on ka Võrumaal murekohti, kus riik saaks abiks olla. Vaja oleks nii tõhusat regionaalpoliitikat, mis suunaks riiklikke toetavaid meetmeid Võrumaale. Kerli leiab, et riik võiks sellesse Eesti ossa tuua nii oma riigiasutusi kui avada täiendavaid toetusmeetmeid, mis soodustaks elu arengut ka piirialadel.

"Kui riik ise hakkab uskuma elu võimalikkusesse maal, siis on ka rahval seda kergem teha, ning muutused paremuse poole kiirelt tulemas," usub naine.

Kerli toob välja, et veel on olemas elujõuline põlvkond, kes on valmis Võ-

rumaal tegutsema ja ka uut põlvkonda samas vaimus kasvatama. Samas kardab ta, et see õhinapõhine tegevus võib ühel hetkel raugeda.

Unistused Eestist

Kerli soovib, et demokraatia oleks päris. "Ma teeks nii, et iga ühendus, riiklik asutus, kohalik omavalitsus ja paljud teised, kes astuvad inimeste ette küsides rahva arvamust, seda ka arvesse võtaksid," sõnab Kerli.

Tema arvates praegu küll arendatakse kodanikuühenduste arengut, kuid samas on riik häiritud kui kodanikuühiskond sõna võtab ja oma arvamust avaldab. Ta leiab, et ühiskond vajab tasakaalustamist.

Sotsiaaldemokraat

FOTOD: GRETHE RÕÖM

Eesti – noorte äralennuväli?

Edvard Ljulko Noorsotside konverentsil Eesti Noorteühenduste Liidu noortegarantiit ettepanekuid tutvustamas.

Edvard Ljulko
Eesti Noorteühenduste Liit,
noortepoliitika nõunik

Pealkiri tuleb Tartu Uue Teatri etendusest „Äralennuväli“, mis räägib nii välismaale lahkumisest kui ka ühiskonnast ärakadumisest ilma Eestist lahkumata. Iga nelja vanadspensionini jõudja kohta tuleb järgmisel kümnendil tööturule ainult kolm noort – ja me kõik ei asu Eestis tööle.

Elu avardav rändamine mööda maailma on positiivne. Kodus heitumine ja töötus on pigem ohtlikud. See viimane on nii mitmekesine küsimus, et selle põhjuste ja lahenduste kirjeldamiseks ei piisaks isegi kaks korda suuremast ruumist.

Eesti on otsustanud juurutada „noortegarantiit“ süsteemi, kuigi pole otsustatud, mille riik siis mittetöötavatele ja -õppivatele noortele garanteerib. Küll aga on vaeva nähtud mitme konkreetse meetme struktuurivahendi toel arendamisega. Eesti Noorteühenduste Liit on koostöös kõigi erakondade

noortekogudega koostanud ettepanekuid noortegarantiit elluviimiseks. Selle eesmärgiks on ennetada sunnitud töötust ja tagada igale seda soovivale noorele realistlik võimalus jõuda õppima, praktikale või tööle.

“Eesti on otsustanud juurutada „noortegarantiit“ süsteemi, kuigi pole otsustatud, mille riik siis mittetöötavatele ja -õppivatele noortele garanteerib.”

Huvitav, milline saab olema nende ettepanekute ja noortegarantiit lend. Noortegarantiit sisu on oodata juba kevadeks. Noorsootöö, karjäärirõpe, palgatoetus ja muud meetmed võivad palju ära teha, aga probleem ise on struktuurse iseloomuga ja tuleneb suurematel jõududel süsteemi sees. ●

Eestimaa tuleb linnalastele avada

Ivari Padar
Euroopa Parlamendi saadik

Sel suvel oli mul hea võimalus oma kodutalus Navi külas Korolil pidada ma-ha üks toimekas laager. Asi oli nimelt nii: Narva Soldino gümnaasiumi õpetaja Pavel Vladimirovitš Kuznetsov ühen-dinu minuga juba mullu talvel, ning uuris muuseas, kuidas ma suhtuksin sel-

lesse, et teha Narvast pärit koolinoor-tele suvine töö- ja puhkelaager Lõuna-Eestis, paigas, kuhu enamik neist pol-nud iial sattunud.

Pidasin pisut enda, oma perekonna ja külameestega nõu ja olin päri. Mul oli vaid üks tingimus – ei mingit pabe-rimajandust, noored olgu minu külä-lised, nad aitavad teha tavalisi talu-töid, mina aga annan neile vastuta-suks stüia, õomaja ja mõtlen välja meelelahutuse.

Lõime käed ja hilissuvel saabuski mu taluõuele kümnekond enamjaolt üheksandikku Narvast koos oma õpe-

tajaga. Kõik laabus kenasti – hommiku-ti keskendusime tööle, eelkõige kapsa-rohimisele ja marjakoristusele, pärast-lõunail aga vaatasime lähemalt, kuidas Kagu-Eesti elab ja kas Munamäe tornist ikka Narva paistab.

Esimene taoline kogemus on mul nüüd selja taga ning neile vahvatele, seda enam et venekeelsetele linnalas-tele, kelle vanaemad-vanaisad enama-jolt maal ei ela, on Eestimaa nüüd pal-ju rohkem avatud. Pealekauba on mi-nulgi nüüd Narvas omad ootamas, kes mind sinna sattudes mingil juhul täna-vaale ei jäta. ●

Euroopa sotsiaaldemokraatide tulisel välitusõhtul “Relaunching Europe” 20. septembril Narvas toimus ka üks rõõmus taaskohtu-mine: Ivari Padar, kaasas kotitais õunu oma kodutalust, sai taas kokku Narva Soldino Gümnaasiumi noortega, kes veetsid lõbusa augustinäädala Ivari juures Navil tõeselise töö- ja puhkelaagris. Paljudega neist on ta otse loomulikult ka Facebooki sõber.

Naisena meesühenduse konverentsil

Triin Toomesaar
õpetaja

Kui erakonnakaaslased kutsusid sel suvel ellu meesühenduse (millele, muuseas, soovitan SDE naiskogu Kadri eeskujul nimeks Mart), olin ärevalt äraootaval seisukohal, millisele platvormile oma tegevust ja ideid ehitama hakatakse. Veelgi suu-rema huviga ootas in ma, mis saab ühenduse loomisest edasi, ning täna-seks võib tunnustavalt öelda, et vä-hemalt edasi sai. Näiteks toimus 21. novembril Scotland Yardi nimelises pubis öökonverents Eesti mehest ning tema võimalikust ajale jalgu jäämisest.

Kuna naisühendused oma konve-rentsidel ju „muud ei teegi, kui ainult kiruvad mehi“, siis meesühenduse konverentsil kirutakse kindlasti nai-si, eks?

Sel ajal, kui suur hulk konverentsi-le tulnud keskealisi mehi publi nurga-laudades valjuhäälselt ölut rüüpas ning tähtsaid päevapoliitilisi küsimu-si arutas, kuulasid noore(ma)d mehed ja naised lärmi kiuste ettekandjaid. Võ-ta näpust, laval ei kirutudki kedagi – ei naisi ega mehi. Küsiti teineteiselt hoopis küsimusi ja... veel rohkem kü-simusi.

Miks on meeste tervisenäitajad naiste omadest oluliselt kehvemad? Mida saab nende parandamiseks te-

“Võta näpust, laval ei kirutudki kedagi – ei naisi ega mehi.”

ha mees, mida ühiskond? Mis toimub haridusmaastikul? Kas koolid suru-vad poisse alla, kasvatades asemele hoopis uusi võimekaid naisliidreid? Milline on üldse ühiskondlik ootus mehele? Mis on mehe kõige olulisem omadus?

Videoülevaate konverentsist leiad: www.sotsdem.ee/kas-estti-mees-on-ajale-jalgu-jaanud

Mis suunab mehe käitumist- soov jääda isendaks või soov vastata ühiskonna ootustele ja kuidas see mõjub mehe tervisele? Mille järgi Eestis mehelikkust mõdetakse ja kui kriteeriumid saaks mehed ise püstitada, siis millised need oleks?

Selle üle arutlevad (vasakult) Lauri Läänemets, Tartu Ülikooli Kliinikumi meesteart dr Kristjan Pomm, Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituudi doktorant Kadri Aavik ja kultuuri- ja kirjamees Karl-Martin Sinijärv

Ja! Konverentsil jagati lausa liusa küsimusega, mis on mehe juures kõige olulisem. Tükk aega jõllitasin seda paberit, oskamata vastata. Kas

ma näiteks õpetajana lihvinn mingeid poiste omadusi tugevamateks, et neist kasvaksid „õiged mehed“? Mõtlesin

siis hoopis, mis on inimese juures olu-lisim, ning maalisin paberile empa-tiivõime.

Inimeseks olemise üle arutledes sattusin – nagu hiljem selgus – ühtla-si sootute vastajate rühma, sest täies-ti tahtmatult unustasin end lipikule

mehe või naisena defineerida. See „a-pi-sakas“ pani aga kasvama järjekordse mõtte. Kui täna on lahendamata soo-probleemide tõttu naistel-meestel eral-di kogud, kas ei võiks parem tulevik meile kõigile tuua hoopis ühe inimi-ühenduse? ●

Mille alusel valida Euroopa Parlamenti?

Randel Länts
SDE välissekretär

Eesti jaoks kolmandad Euroopa Parla-mendi valimised ootavad meid 2014. aasta 25. mail. Iga viie aasta tagant valitav kogu on saanud juurde üha enam pädevusi, sh otsustusõiguse Euroopa Liidu eelarve üle, mistõttu on need valimised kahtlemata oluli-semad, kui kunagi ajaloos.

Jah, paljuski on Brüsselis otsustatav meie igapäevaelu arvestades kauge ja raskesti mõistetav. Kuid samas on mõju vägagi igapäevane ja tehtavad otsused meie rahva ja riigi tulevikku oluliselt suunavad. Seda tähtsam on neid mõjusid oma valikutega suunata. Mida aga silmas pidada, olles mai-kuu viimasel pühapäeval valimiskasti ees? Tuleb tõdeda, et tuleb lähtuda perspektiivist, mis ühelt poolt vaatab, kuidas 28 riiki asju ajavad ja korral-davad, ning teiselt poolt, millist või-malikku rolli mängivad selles Eestist valitud kuus saadikud.

Seega, esimene reegel on mitte uskuda mesijuttu sellest, kuidas keegi Brüsselist õnne Maarjamaale toob või kuidas keegi „laiskasid“ lõunaeuroop-lasi piitsutama hakkab või kuidas

keegi näiteks Venemaale koha kätte näitab. Euroopa Liidu toimetemehha-

“Lisaks otsustajate poliitiliste jõudude hulka kuulumisele on olulised ka inimese enda omadused ja profiil.”

nismid on oluliselt suuremad ja kee-rulisemad, et kellegi populistlikke poliitsoolosis võimaldada.

Teiseks tuleks vaadata seda, milli-sed on Euroopa valdavad jõujooned. Siin tuleb mõnda, et väga tõenäo-liselt on ka pärast järgmisi valimisi kahe domineeriva poliitilise suuna-näitaja hulgas sotsiaaldemokraadid. Seega on tegu turvalise ja kindla valikuga.

Tasub ka teada, et väikese mõjuga liberaalide parlamendirühma kuu-luvad Eestist nii keskerakond kui ka reformierakond, mis ehk omakorda on tõestuseks, et nende kahe partei puhul on tegu ühe mündi kahe kül-jega.

Kolmandaks tasub vaadata, keda me Euroopa Parlamenti valime. Lisaks kuulumisele otsustajate poliiti-liselt on ka pärast järgmisi valimisi meese enda omadused ja profiil. Tähtis on siinkohal just töö fraktsiooni - näi-teks sotsiaaldemokraatliku - siseselt ja põllumajandusele.

Erakonnaselt kaalutledes on olu-line, et me suudame endi hulgast leida need 12 inimest, kes eespool kirjeldatule kõige paremini vastavad, ning koondada oma mõttet ja soovid Euroopa tulevikuks. Kerge see pole, aga raskused on ületamiseks. Jõudu ja mõistust meile selleks! ●

Euroopa Liidu 2021-2027 eelarve kujundamine. Siin on samuti tähtis vaadata Euroopa üldisi huve ja ka liikmesriikide soove. Kahtlemata on näiteks Eesti jaoks tähtis ka järgmi-sel perioodil tugi regionaalarengule ja põllumajandusele.

Erakonnaselt kaalutledes on olu-line, et me suudame endi hulgast leida need 12 inimest, kes eespool kirjeldatule kõige paremini vastavad, ning koondada oma mõttet ja soovid Euroopa tulevikuks. Kerge see pole, aga raskused on ületamiseks. Jõudu ja mõistust meile selleks! ●

Väätsa vallavanemaks sai Lauri Läänemets

28. novembri õhtul toimunud Väätsa vallavolikogu istungil valiti vallavanemaks Lauri Läänemets (pildil). Senine Väätsa vallavanem Jarno Laur loobus kohast Tartu abilinnapea koha kasuks.

Noorsotside president Lauri Läänemets: «Pakkumine tuli mulle väga heal ajal, sest otsisin just oma ellu uut väljakutset.» sõnas ta. Läänemets kinnitas, et on valmis järg-mised neli aastat keskendumata Väätsale ja hakkab otsima sinna elamis-pinda. Pealinnast ei kavatse Läänemets siiski ära kolida, vaid jagada koos elukaaslasega ennast Tallinna ja Väätsa vahel.

Lauri Läänemets on lõpetanud Tallinna Ülikooli rekreatsioo-nikorralduse erialal, on töötanud Tallinna linnavalitsuses ja voli-kogus. Varasemalt on ta olnud

Eesti üliõpilassuhtumise üks juhti-dest, Järvamaa noorte osalusko-gude mentor, töötanud Tallinna Tudengipäevade programmiju-hina, olnud aktiivne kaitseliitlane ja skaut. Ta on Sotsiaaldemokraat-liku Erakonna juhatus ja volikogu liige ning Eesti ainukeses erakond-liku meesühenduse esimees.

11 kohaga Väätsa vallavolikogus on Sotsiaaldemokraatlikul erakon-nal üheksa kohta ning Reformiera-konnal ja Keskerakonnal üks koht. ●

Sotsid juhivad mitut Tallinna halduskogu

Novembri alguses selgusid Tallinna linnaosade haldus-kogude koosseisud. Pealinn kaheksast halduskogust juhivad kahte sotsiaaldemokraadid. Keslinna hal-duskogu esimees on Mainu Berg, Pirita linnaosa hal-duskogu esimees on **Barbi Pilvre** (pildil) ja Kristiine linnaosa halduskogu aseesimees Maris Sild.

Tallinna linnaosade halduskogudel on linnavoli-kogu õigusaktide algatamise õigus. ●

mine, mis on umbes üks protsent Tartu investeringute eelarvest. Kaasava eelarvega alustatakse juba 2014. aasta kevadel ning viiakse see sünkrooni linnaeelarve tege-mise protsessiga.

2.-8. detsembril toimunud Tartu kaasava eelarve hääletamisel anti

kokku 2645 häält. Kõige enam hääli sai idee «Investeering Kultuuri-rikvartali esilustehnikasse» (773 häält), idee «Lasteaedade mängu-väljakute ühishange» (602 häält) ning idee «Sportimisvõimaluste parandamine dendropargis» (277 häält). ●

Retsept

Raigo ahjukartulid peekoniga

Vaja läheb:

- 10-12 kartulit
- 350 grammi värskeid peekoniviile
- 13dl peenelt riivitud punapeeti
- 6 dl vett
- 0,5 teelusikatäit soola
- musta pipart

Koori kartulid ja lõika pooleks või väiksemateks tükkideks. Lao kartulipoolikud ahjuvormi. Kalla peale nii palju vett, et kartulid oleks 3/4 ulatuses veega kaetud. Puista peale natuke soola. Küpseta kartuleid 250 kraadi juures 10-15 minutit. Maitsesta peekoniviilud soola ja musta pipraga. Kui kartulid on mõnda aega küpsenud, tõsta ahjuvorm välja ja lao kartulitele peekoniviilud. Küpseta veel 20-25 minutit.

Soovi korral võid lisada ka punapeedi. Selleks tõsta vorm uuesti välja ning tõsta kartulite ja liha peale riivitud keedetud punapeet. Küpseta veel umbes 10-15 minutit. Punapeedi lisamine teeb kartulid toredalt kirjuks. Juurde sobib värske kõrvitsasalat või köögiviljasalat.

Head isu!

Raigo Jahu
SDE Lõuna-Eesti koordinaator

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna Tallinna piirkonna üldkogu
Millal: 6. jaanuaril kell 17
Kus: Tallinna Ülikoolis (Narva mnt 25, Tallinn). Üldkogule järgneb Kolmekuningapäeva pidu Kõleri 2-s.
Lisainfo: Kätlin Org, tel 56 670 706, e-mail: katlin.org@sotsdem.ee

Jõgevamaa piirkonna üldkoosolek ja uusaastapidu
Millal: 19. jaanuaril
Kus: Vudila mängumaa, Jõgevamaa, Tabivere vald
Lisainfo: Pille-Riin Raudsepp, tel 55 592 504, e-mail: pilleriin.raudsepp@sotsdem.ee
Kutsed täpsema info ja päevakorraga saadetakse piirkonna liikmetele postiga.

Kagu-Eesti uusaastapidu
Valgamaa, Võrumaa ja Põlvamaa sotsiaaldemokraatide uusaastapidu.
Millal: 4. jaanuaril 2014 kell 17 - 24.
Kus: Valka kultuurimajas (E. Dārziņa iela 8, Valka, Läti).
Peolaud on kaetud ning tantsuks mängib muusika. Uue aasta tervitusnaps on organiseeritud, muu alkohoolne jook tuleb isiklikest varudest kaasa võtta.
Põlvamaalt ja Võrumaalt organiseerime ühise transpordi. Osalustasu 12 eurot, õppuritele ja pensionäridele 5 eurot.
Lisainfo: Palume uusaastapeole registreerida e-mailil raigo.jahu@sotsdem.ee või telefonil 52 76 121.

Ristsõna

		SDE aukohtu liige ... Hanso	Innukalt millegagi tegelev, hakkaja, virk, usin	Umbes	Raadium	VASTUS	Tiitel Jaapanis	...särk	Isa	National Army		Auaste
Tartu esindaja SDE volikogus											Kolmapäev	Peaehe
Iisaku Gümnaasium			...lõpmata	Laulja				Kümme korda kümme Tangens				
Endisaegne vein ja viina mõõtühik, 140-160 liitrit				Massiühik Rakendi osa						Internet Protocol Tuisuvallid		
	Välke tükk, kübeke	Veidike					... Rehemaa	... Vabbe				
Tonn		Ronitaim	Oma-valitsus						Programmeerimis-keel ...torm (tornaado)			
Erakond, kelle reiting on tõusuteel								Kehaosa	Ujumisviis			
Naisenimi				Linn Lätis	Samm							Kink, annetus
Fosfor		Ajaühik (lühend.) Riigikogu SDE fraktsiooni liige					Haigus	VASTUS jätkub				
Aktuaalne Kaamera			Militarist Harmooniumimängija								M naaber	Sotsialistlik Vabariik
Kohtule menetleda antud juhtum										Sotsiaaldemokraatia	Null	
Eesti Teadete-agentuur				Olümpia-hõbe	lial							
	Laeva külgakalle	Kass										
Eesti rahvustoit						North	Kümme-päevak					
Richard Wagneri ooper "Tristan ja ..."												
Jood		Seede-kulglas algusosa Kosjaisa										
Ikkagi												
Madu				Asutav kogu	Siin-...			Energia-salvesti	Rühma allüksus		Piano	SDE juhatusel liige
	Tarmukas, hakkaja	Kokkulepe								Itaalia pikim jõgi	... Sisask	
Sigareti-mark			Häid tulemusi andev Dollar (kõnek.)								Sekund ... corde (klaveri pedaal)	
Kreeka täht					Tänav Riigikogu SDE fraktsiooni liige ... Palo							
Kolju								Posti-saadetis	Suurriik			
Lapse-vanem				Raadio-tehnika Instituut	Gaas				Vene telekanal ... TV Türgi ohvitseritiitel			
Lämmastik		Olümpia-pronks	Õhuke ühekihiline vineer								Hapnik	Arno Tali õpetaja
Gauss			Sõnum	Välis-						Linna-valitsus	Masti rõhtpuu	
	Kehaosa	Time between overhaul			Ava-meelne	la-diees						
Instru-mentaalt-pala									Avaus	Tina		
... laht ehk Põhjalaht								India naise riietuses	Ehk			
Yoko ...				Mehenimi								